

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

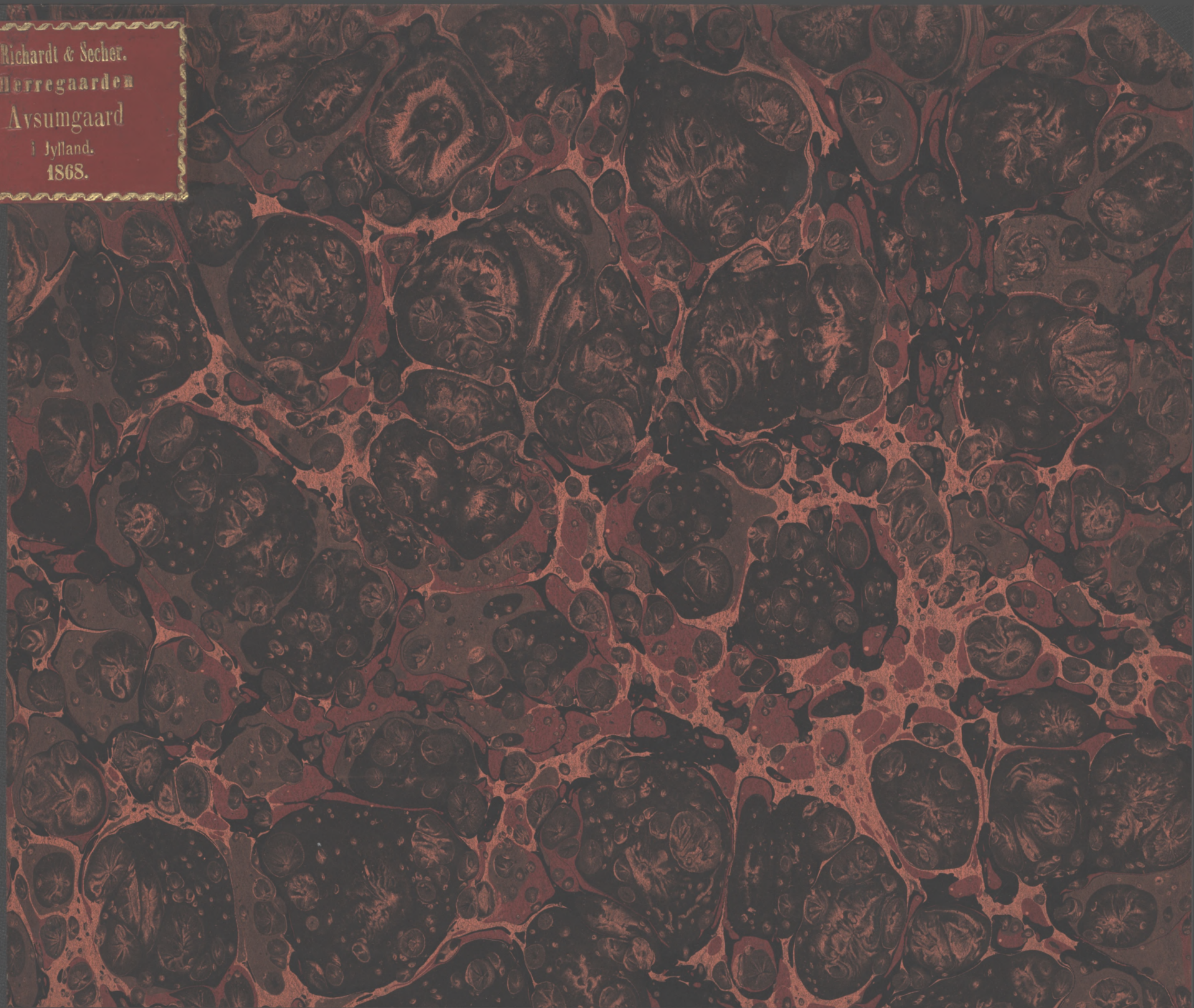
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Secher.
Herregaarden
Aysumgaard
i Jylland.
1868.

F. Richardt del.

C. A. Reitzels Forlag.

J. W. Tegner & Kittendorffs lith. Etabl.

AVSUMGAARD
i Jylland.

AVSUMGAARD

i Jylland.

Omtrent i Midten af det 16de Hundrebaar gav Mogens Munk til Palsstrup, Røistrup og Volstrup den lille Hovedgaard Avsumgaard i Vejrum Sogn, Hjern Herred og det nuværende Ringkjøbing Amt til en ufrelst Kvinde ved Navn Marine Jensdatter og de to Døtre Karine og Sde, han havde avlet med hende, for deres Livstid; denne Gave stadsfæstedes af Kongen. Gaardens ældre Historie er ellers kun meget lidet bekjendt. Af Christiern Krabbe fik Mogens Munk ved Magestifte i Aaret 1545 1 Gaard i Vejrum. I Januar 1607 stjødede Fru Karen Banner, Gregers Ulfstands Enke, til Christen Dlusfen i Avsumgaard og hans Hustru Maren Mogensdatter et halvt Bolsted, hvilket hun selv havde magestiftet sig til af Sorgen Due til Orholm; det laa i Navr Sogn, Hjern Herred og kaldtes Nedelund. Efter hendes Døds er Skjødet tillige underskrevet af Gert Bryske og Trud Bryske til Estrup. Gaarden hørte i en lang Aarrække under Røistrup i Gjemsing Sogn, indtil den i Aaret 1692 stiftes derfra og afhændedes af tvende Somfruer Moth til Magister Jens Hjermin, Provst og Sognepræst i Hjern, af hvilket Sogn hans Æt har faaet sit Navn; næsten lige siden Reformationen havde den haft dette Præstefald. Provsten tilkjøbte meget Gods. Han var anden Gang gift med Mette Katrine Svane og døde i Aaret 1742. Hans Søn og Eftermand i Præstefaldet Kon-

sistorialraad Thomas Just Hjermin optoges den 25de April 1750 i Adelsstanden under Navnet de Termiin. Gaardens Hartkorn fri Hovedgaards-taxt var 1770 11 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdk., Bøndergødssets Hartkorn var 346 Tdr. 1 Skpe. 1 Fdk., og Kirke- og Kongetiender udgjorde 129 Tdr. Tiende-Hartkorn. Det sidste i Særdeleshed forøgedes i Løbet af nogle Aar. Den 2den Januar 1778 oprettede han Gaard og Gods til et Stamhus for sin Æt og døde 6 Maanedes efter i en Alder af 67 Aar. I Januar 1742 havde han giftet sig med Magdalene Teilmann, Datter af Justitsraad Chr. F. Teilmann til Nørholm; hun døde i November s. A. Hans anden Hustru var Karen de Poulson fra Gunderupgaard. Sønnen Kammerjunker Jens Termiin, født 1747, arvede Stamhuset efter ham. Han var gift med Helle Sofie Lüttichau, hvis Fader var Hans Helmut v. Lüttichau til Tjele. Ved hans Død 1810 tilfaldt Avsumgaard Sønnen Ritmester Thomas Just Termiin, født 1786 og død 1857; hans Hustru var Sofie Elisabeth Wolf, Datter af Adjunkt Peder Rudolf Wolf i Vordingborg. Ved hans Hedengang arvedes Stamhuset af hans Søn, den nuværende Besidder Kapitajn Hans Helmut Termiin.

Gaardens Hovedbygning, der er en Etage, er opført i Slutningen af det 17de eller Begyndelsen af det 18de Hundrebaar af Jens Hjermin og be-

AVSUMGAARD

i Jylland.

stod oprindelig af Egebindingsværk, som efter Sagnet var hugget i Norge og ført særbdigt herved; men i de tre sidste Besidderes Tid er det meste af Borgegaarden ombygget med Grundmur. En Grav adskiller Borgegaarden fra Rabegaarden; derover fører en hvælvet, grundmuret Bro. Haven er i gammel fransk Stil. Gaardens Marker have et Fladeindhold af 350 til 400 Tdr. Vand Ager og Eng. Avsumgaard ligger 1 Mil nord for Holstebro.

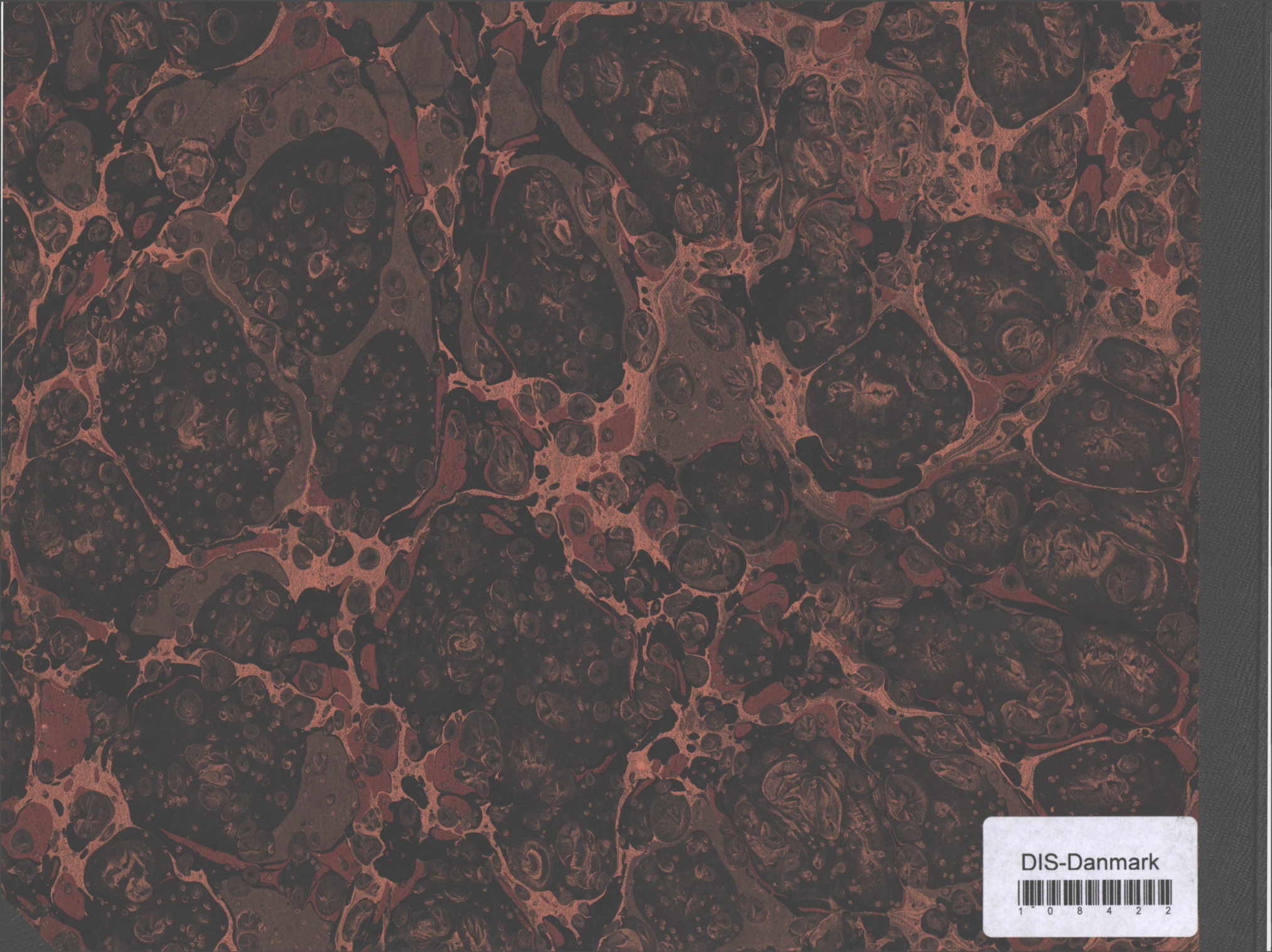
Med Stamhusets Oprettelse udgjorde det dertil hørende Hartkorn i Følge Vordebogen af Aar 1776: under Hovedgaarden frit Ager og Engs Hartkorn 11 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdk. og ufrit 10 Tdr. 2 Skpr. „ Fdk. 1 Alb., i alt 21 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. 1 Alb.; Bøndergodssets Ager og Engs Hartkorn var 376 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdk. 1 Alb., delt imellem 87 Gaarde og 21 Huse. Tiende-Hartkornet var 243 Tdr. 7 Skpr. „ Fdk. 2 $\frac{1}{2}$ Alb.

I Aaret 1845 efter den ny Matrikells Indførelse var Hovedgaardens Ager og Engs Hartkorn 18 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. 2 Alb. frit og 16 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb. ufrit, i alt 35 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. „ $\frac{1}{2}$ Alb., Bøndergodsset 482 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdk. 2 Alb.; det samlede Ager og Engs Hartkorn var saaledes 518 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. 1852 var Fæstegaardenes Tal 74 med 376 Tdr. Hartkorn, hvortil kom 22 Arvesæstegaarde uden Ret til at sælge og pantsætte med 96 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. „ $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn. Af Huse var der 2 Arvesæstehuse med Jord, saa at Arvesæstegodsset i alt udgjorde 98 Tdr. „ Skpr. 3 Fdk. „ $\frac{3}{8}$ Alb. Fæstehusenes Tal var 15.

Den 22de April 1862 fik den nuværende Besidder Statens Tilladelse til at sælge Bøndergodsset til fuldstændig Ejendom. Som Følge deraf er der afhændet af Arvesæstegodsset 17 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. 2 Alb. og af Fæstegodsset 43 Tdr. 5 Skpr. 2 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb.; af det første er der saaledes tilbage 80 Tdr. 1 Skpe. 3 Fdk. 1 $\frac{3}{8}$ Alb. og af det sidste 340 Tdr. 5 Skpr. 3 Fdk. 1 $\frac{1}{2}$ Alb., i alt 420 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdk. „ $\frac{1}{4}$ Alb. Gaardenes Tal er nu 88 og Husenes 26. Det matrikulerede Tiende-Hartkorn er: 145 Tdr. 1 Skpe. 1 Fdk. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. Konge-Tiende og 98 Tdr. 5 Skpr. 2 Fdk. 1 Alb. Kirke-Tiende. Det Tiende ydende Hartkorn er 1945 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. 1 Alb. Til Stamhuset høre Kirkerne Vejrum, Navr, Sir, Fasting og Maabjærg. Fideikommis-Kapitalen er 50,457 Rdlr. 35 Skill.

Besidderen har Bestyrelsen af det Svaneke Legat i Viborg, hvoraf Renten, 400 til 500 Rdlr. efter Kornpriserne, aarlig uddeles først og fremmest til Medlemmer af Slægten, for saa vidt som noget af dem har Trang dertil, og dernæst til værdige trængende i Viborg, der ikke nyde offentlig Fattigunderstøttelse. Dette Legat er stiftet af Borgemeester Svane og Hustru Kirstine Swichtenberg, hvis Datter Mette Katrine Svane, som oven omtalt, var gift med Magister Jens Hjermin. I Stamhuset indestaar det Gersdorffske Legat paa 1200 Rdlr., af hvis Rente de 40 Rdlr. uddeles til husarme i Holstebro By, og for de 8 Rdlr. vedligeholdes det Gersdorffske Begravelsessted i Holstebro Kirke.

DIS-Danmark

1 0 8 4 2 2